

NASIONALE SENIOR CERTIFIKAAT-EKSAMEN
NOVEMBER 2021

EKONOMIE

NASIENRIGLYNE

Tyd: 3 ure

300 punte

Hierdie nasienriglyne is voorberei vir gebruik deur eksaminatore en subeksaminatore, wat 'n standaardisasievergadering moet bywoon ten einde te verseker dat die riglyne konsekwent geïnterpreteer en toegepas word gedurende die nasien van kandidate se skrifte.

Die IEB sal nie enige gesprek of korrespondensie oor enige nasienriglyne voer nie. Daar word besef dat daar verskillende sienings oor sekere sake van beklemtoning of besonderhede in die riglyne kan wees. Daar word ook besef dat sonder die voordeel van die bywoning van 'n standaardisasievergadering, daar verskillende interpretasies van die toepassing van die nasienriglyne kan wees.

AFDELING A**VRAAG 1**

1.1	C
1.2	D
1.3	B
1.4	D
1.5	A
1.6	C
1.7	B
1.8	B
1.9	C
1.10	A
1.11	C
1.12	D
1.13	D
1.14	D
1.15	C
1.16	A
1.17	A
1.18	A
1.19	A
1.20	C

AFDELING B**VRAAG 2 MAKRO-EKONOMIE**

2.1 2.1.1 Die totale waarde van alle eindprodukte en -dienste wat in 'n land se grense geproduseer word vir 'n spesifieke tyd, gewoonlik een jaar.

- 2.1.2
- Landbou
 - Mynwese

2.1.3 Suid-Afrika was in nasionale inperking gedurende daardie tyd, maar die tweede kwartaal se groei was as gevolg van die styging in produksie van en die hoë vraag na landbouprodukte, veral land- en tuinbougewasse en diereprodukte.

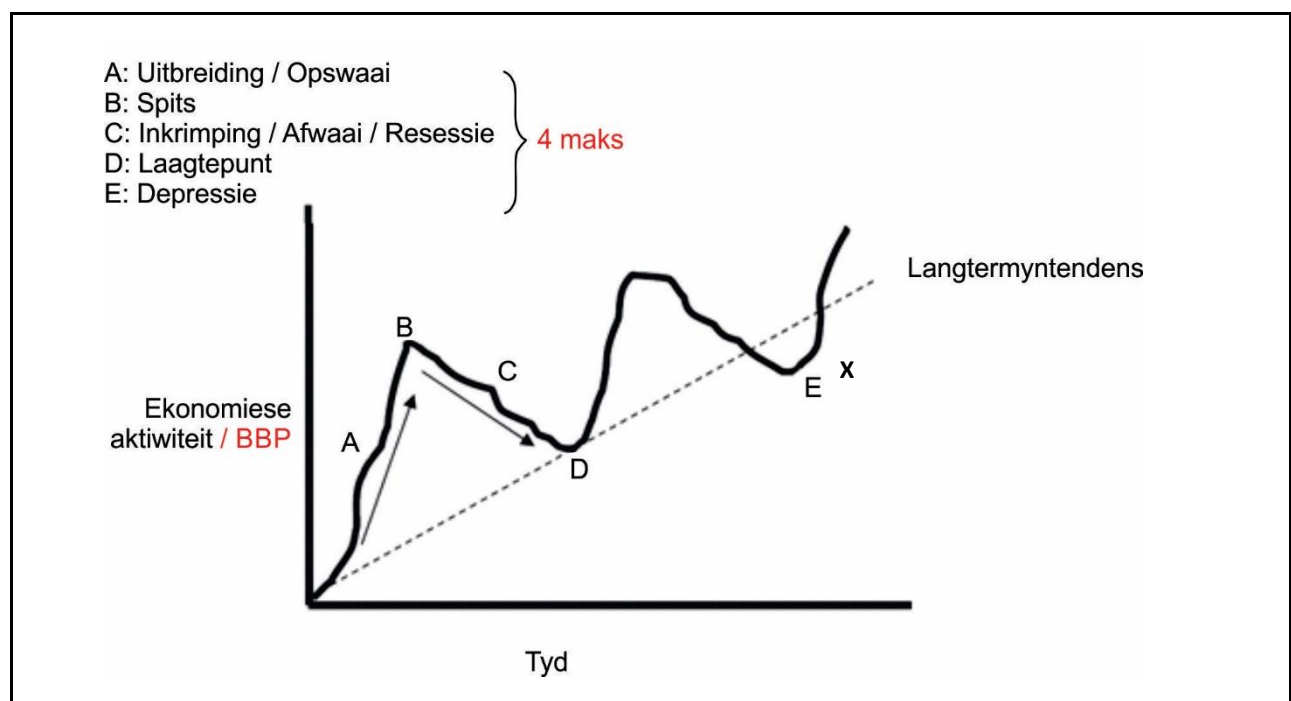
Noodsaaklike benodighede / sekere uitvoere / noodsaaklike dienste (supermarkte) het oopgebly.

(Enige ander redelike antwoord solank die landbousektor in 'n Covid-19-verwante scenario genoem is)

2.1.4 Sekondêre sektor

- 2.1.5
- Gedurende die tyd het die land onder wydverspreide inperking-beperrings gefunksioneer in reaksie op Covid-19-arbeidsmagbeperrings.
 - Dit is veroorsaak weens werkstilstande/-onderbrekings en lae vraag in die industrie.
 - Die verbod op alkoholverkope het 'n groot uitwerking op die voedsel- en drankafdelings van vervaardiging gehad.
 - Geen uitvoer en geen produksie nie.
 - (Enige ander redelike antwoord solank die sekondêre sektor in 'n Covid-19-verwante scenario genoem word)

2.2 2.2.1

- Maks. vier etikette soos op die grafiek aangedui. (Enige 4 van A tot E)
- Ekonomiese aktiwiteit (BBP) en Tyd op die grafiek aangedui.
- Aangedui waar Suid-Afrika is volgens die teks hierbo (SA is in 'n tweede fase van 'n afswaai, resessie, inkrimping, onder die LT)

- 2.2.2
- (Sien saam met 2.2.1 na)
 - Teks verwys na die langste afwaartse siklus (wat inkrimping in ekonomiese aktiwiteit aandui)
 - Nuwe Covid-19-beperking sal waarskynlik hierdie afwaartse tendens verleng (negatiewe groei in Suid-Afrika)
 - SA was reeds in 'n tegniese resessie in K1 2020; Covid het die resessie verleng en verdiep tot 'n depressie.
 - Inperking-beperkings – skep minder vraag in die ekonomie en werkloosheid sal selfs nog hoër wees.
 - (Enige ander redelike antwoord)

2.2.3 **Ekspansionêre fiskale beleid:**

- Ekspansionêre fiskale beleid verhoog die vlak van totale vraag deur óf stygings in staatsbesteding óf verlaging van belastingkoerse.
- Verminder belasting – kan dit doen deur verbruik te verhoog deur besteebare inkomste te verhoog deur verlaging in persoonlike inkomstebelasting.
- Om beleggingsbesteding te verhoog deur nabelastingwins te verhoog deur verlaging in sakebelasting.
- Styging in staatsbesteding wat staatsaankope verhoog deur verhoogde staatsbesteding aan eindprodukte en dienste.
- Om staatsbesteding aan maatskaplike toelaes gedurende hierdie verlengde afwaartse siklus te verhoog en sodoende finansiële verligting aan die armes te gee.

Ekspansionêre monetêre beleid:

- wys vir ons dat die Reserwebank sy magte oor die bankstelsel kan gebruik om by teensikliese (teen die sakesiklus) handeling betrokke te raak.
- Verlaag rentekoerse – wanneer die Reserwebank die rentekoerse verlaag, verlaag die koste om geld by die Reserwebank te leen, wat vir handelsbanke groter toegang tot kontant gee wat in die mark aan huishoudings geleen kan word om vraag aan te dryf.
- Verhoog geldvoorraad – verhoog die geldvoorraad en verhoog die aantal lenings, wat dit makliker vir huishoudings en besighede maak om kontant te bekom ten einde vraag in die ekonomie aan te dryf.
- Oorweeg ook kontant reserve vereistes, morele oorreding, opemark transaksie. Dit moet bespreek word om duidelike begrip te toon.

Omvang:

Die regering het 'n begrotingstekort en sal nie 'n ekspansionêre fiskale beleid kan volg nie – beperkte fondse. OF Die repo- en prima uitleenkoers is reeds op sy laagste ooit en die SARB sal huiwerig wees om dit verder te verlaag.

- 2.3 2.3.1
- Euro
 - Britse pond
 - Yen
 - Yuan / Renminbi

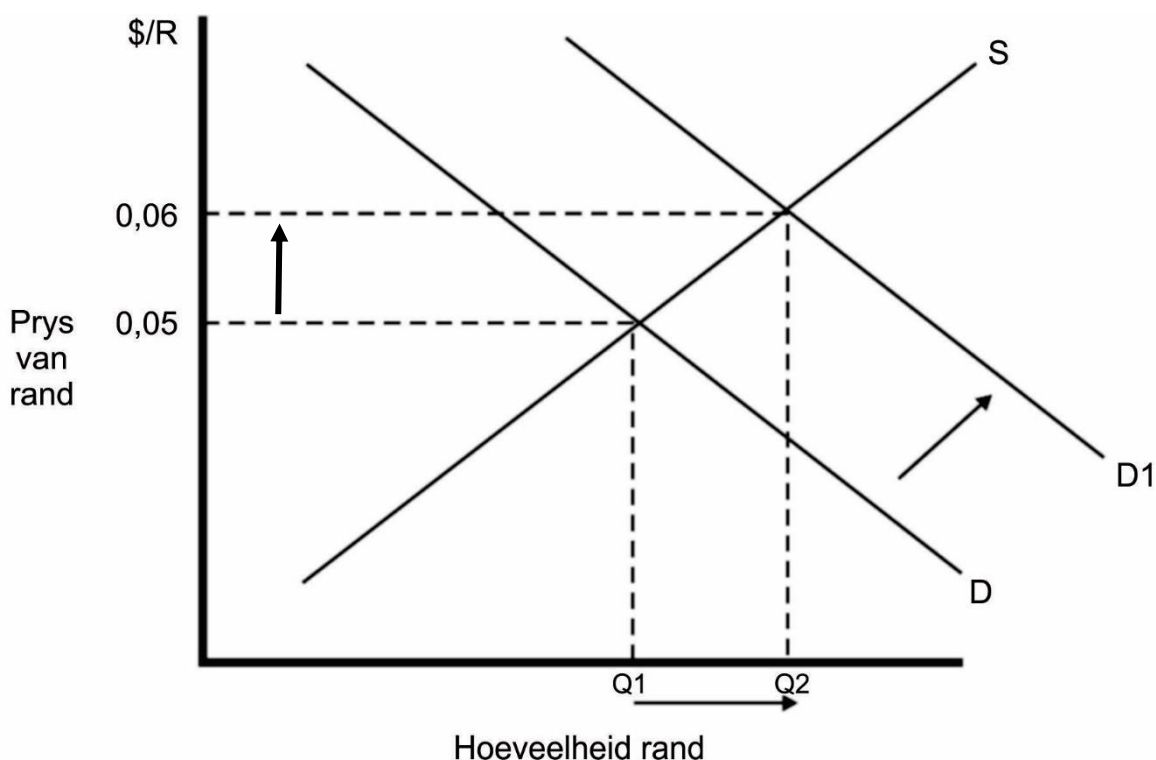
2.3.2 Die sterk rand kan voordelig vir inflasie wees, aangesien die koste om goedere in te voer baie laag bly of Lae inflasie beteken die rentekoerse kan vir langer laag bly, wat tot voordeel van verbruikers en veral die armes is, aangesien dit spaargeld en bestedingskrag behou. Lae rentekoerse en lae inflasie is voordelig vir verbruikers.

(Dit is belangrik om daarop te let dat invoere goedkoper kan wees, maar moet **verduidelik hoe dit die verbruikers baat**)

Enige ander redelike antwoord. **Moet impak op verbruikers verduidelik.**

- 2.3.3
- 'n Styging in die waarde van invoere.
 - 'n Styging in die uitvloeï op die kapitaaloordrag en finansiële rekeninge. (SA burgers emigreer uit SA; SA burgers belê in buitelandse besighede, koop aandele op buitelandse aandelebeurse of koop eiendom in ander lande.)
 - 'n Styging in die verkoop van rand deur die Suid-Afrikaanse Reserwebank.
 - 'n Styging in Suid-Afrikaanse toeriste wat ander lande besoek.

2.3.4

Grafiek puntetoekenning: (Kandidate kan 'n styging in die vraag na rand of daling in die aanbod van rand gebruik)

- Prys van VSA-dollars of $\$/R$ en hoeveelheid rande)
- Nuwe vraagkromme wat na regs skuif en D1 genoem is plus pyltjie. of Nuwe aanbodkromme wat na links skuif en S1 genoem is plus pyltjie.

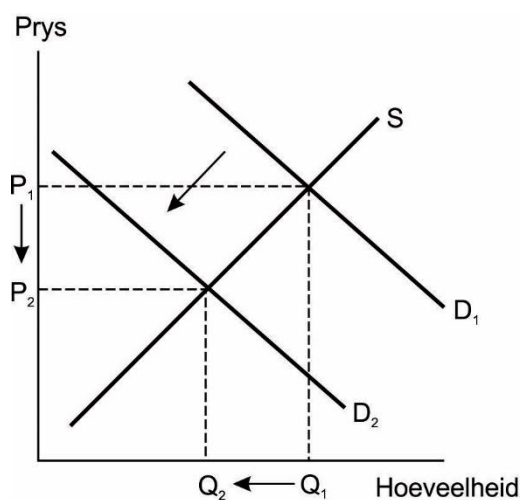
- Prys van rande skuif opwaarts van 0,05 tot 0,06 (styg) plus pyltjie. (Moet korrekte waardes byvoeg vir hierdie punt)
- Hoeveelheid vraag na rand skuif na regs (styg) / hoeveelheid aanbod van rand skuif na links (verlaag) plus pyltjie.

Indien direkte metode gebruik is MAKS kan maks 2 punte toegeken word, **maar dit moet 'n appresiasie van die rand toon. Die direkte metode moet die R19 en R15 toon.**

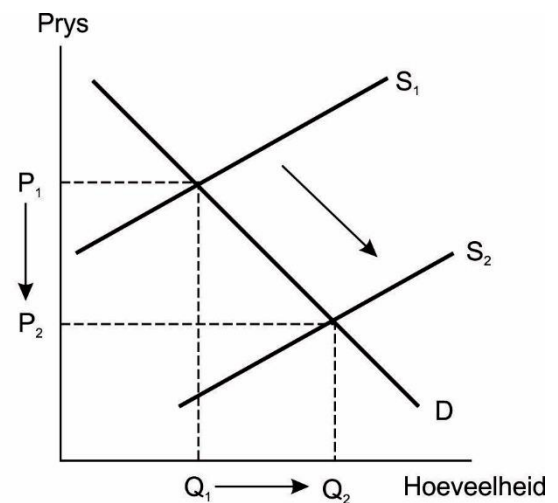
VRAAG 3 MIKRO-EKONOMIE

- 3.1 3.1.1 • **Vraag** is die hoeveelheid **goedere en dienste** wat die huishoudings en besighede beplan om te en **bereid is om te en kan koop**.
- **Aanbod** is die hoeveelheid van 'n *produk of diens* wat 'n *verkoper* beplan om teen elke moontlike prys gedurende 'n sekere tydperk te verkoop.
- 3.1.2 • Olieprodusente het kopers betaal om die kommoditeit te vat sodat hulle daarvan ontslae kon raak, uit vrees dat hulle nie meer genoeg bergingskapasiteit gaan hê nie. (Ooraanbod van olie)
- Vraag na olie het bykans opgedroog, aangesien inperkings oor die hele wêreld mense by die huis gehou het.

3.1.3

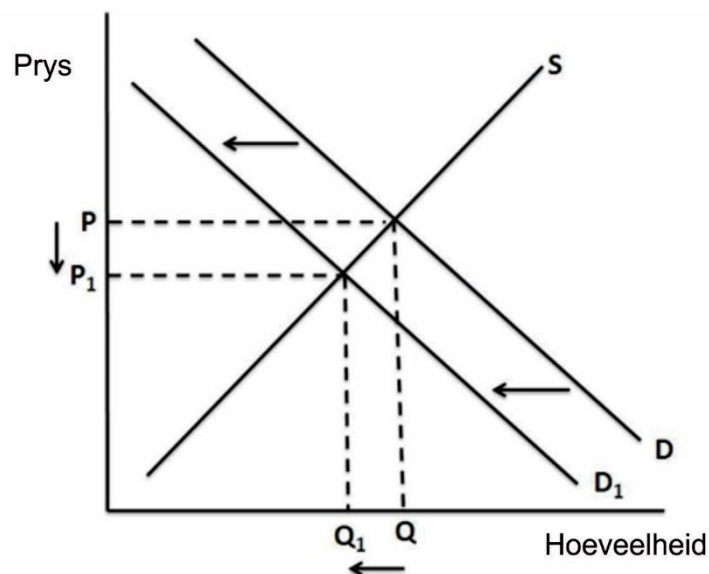

OF

Grafiekpuntetoekenning:

- Prys, Hoeveelheid
- Vraag-/Aanbodetikette
- Nuwe vraagkromme benoem plus pyltjie D1/2 OF Aanbodkromme S1/2 benoem plus pyltjie
- Prysdaling plus pyltjie
- Hoeveelheid wat styg/daal plus pyltjie

3.2 3.2.1

Grafiekpuntetoekenning:

- Vraag-/Aanbodetikette
- Nuwe vraagkromme D1 benoem
- Prysdaling plus pyltjie
- Hoeveelheid wat daal plus pyltjie

- 3.2.2 • **(Om dit te vermy om kandidate twee keer te penaliseer, aanvaar aanbodkromme van gedrukte boeke wat na links skuif slegs in verduideliking nie vir die grafiek nie)**
- 'n Styging in die vraag na e-boeke dui op 'n daling in die vraag na gedrukte boeke.
 - Plaasvervangerprodukte
Aanvaar dit indien kandidate die grafiek regverdig deur te sê die styging in die vraag na e-boeke 'n styging in die prys van e-boeke tot gevolg het en dit tot 'n styging in die vraag na gedrukte boeke gelei het.

3.3 **Tabel 4: Markstrukture**

Eienskap	Monopolisties	Monopolie
Aantal produsente	Baie ondernemings	Slegs een (dominante) onderneming of produsent
Aard van die produkte	Gedifferensieer/verskille danksy bemarking/handelsmerkgewing	Uniek – geen naby plaasvervangers nie
Verbruikers se toegang tot markkennis	Onvolmaakte kennis weens mededinging	Onvolmaakte kennis

3.4 3.4.1 Om mededinging in Suid-Afrika te bevorder en te handhaaf.

3.4.2 Die Mededingingskommissie is 'n statutêre liggaam wat beperkende sakepraktyke, misbruik van dominante posisies en samesmeltings ondersoek, beheer en evalueer ten einde gelykheid en doeltreffendheid in Suid-Afrika te bereik.

(Enige relevante antwoord aanvaar)

3.4.3 **Broodkartel:**

- Mededingingskommissie teen Pioneer Foods.
- Pioneer Foods se broodbakafdeling (Sasko en Duens), Tiger Brands (Albany bakkerie), Premier Foods en Foodcorp (Sunbake bakkerie) het 'n broodvervaardigingskartel gevorm wat prys vasgestel en die mark verdeel het.

Telekommunikasiepryse:

- Vodacom en MTN
- Kommer uitgespreek deur die publiek oor die hoë vlak van datapryse en die belangrikheid van databekostigbaarheid vir die SA ekonomie en verbruikers.
- Steeds duur

Bankkoste:

- Groot banke vra hoë bankkoste van die Suid-Afrikaanse verbruikers.
- Bankkoste is steeds baie hoog en duur vir die verbruiker

Onlangse gevalle:

- Enige relevante onlangse geval wat in die teksborrel genoem is, kan genoem word.

Evalueer: Sukses van Mededingingskommissie: Kandidate moet insig toon (oor die algemeen) dat die Kommissie "tandeloos" is; nie die mag het om groot besighede wat oortree toe te maak nie (weens die klein boetes, ens.) (Slegs 2 punte indien geen melding van die suksesse van die Mededingingskommissie nie)

3.5 3.5.1 Pryselastisiteit van vraag meet die responsiwiteit of sensitiwiteit van die verandering in die hoeveelheid wat deur verbruikers gevra word wanneer daar 'n verandering in die prys van goedere of dienste is.

- 3.5.2
- Pryselastisiteit van vraag na albei produkte is onder 1, wat dit onelasties maak.
 - Pryselastisiteit van vraag is groter as nul maar minder as een, die vraag na albei produkte is relatief onresponsief op veranderinge in prys.

3.5.3 **Plaasvervangers**

- Hoe meer plaasvervangers 'n produk of diens het, hoe meer pryselasties sal dit wees of hoe minder plaasvervangers, hoe meer onelasties.
- Bv. Daar is beperkte entstowwe van die Johnson en Johnson, AstraZeneca, Novavax, daarom is die pryselastisiteit van entstowwe onelasties.

Tydperk in oorweging

- Goedere of dienste is geneig om meer pryselasties te wees wanneer die tydperk toeneem of baie onelasties op kort termyn.
- Die rede hiervoor is dat daar mettertyd meer plaasvervangers beskikbaar raak.
- Bv. entstowwe is onmiddellik nodig om die verspreiding te stuit, wat die pryselastisiteit van vraag onelasties maak.

Gedeelte van inkomste wat aan 'n produk of diens spandeer is.

- Hoe hoër die deel van 'n persoon se inkomste wat aan 'n produk of diens spandeer word, hoe meer pryselasties is die produk geneig om te wees.
- Bv. indien entstowwe duur gaan wees, sal dit 'n groot deel van die verbruiker se inkomste vat wat dit elasties maak. Indien gratis, sal dit min invloed op die verbruiker se inkomste hê wat dit onelasties maak.

Gewoontevormende/Lewensreddende middels (verslawing)

- Gewoontevormende/verslawende middels is geneig om 'n baie prysonelastiese vraag te hê.
- Bv. irrelevant rakende gewoontevorming, maar onelasties omdat dit 'n noodsaaklikheid is.

Duursaamheid van 'n produk.

- Duursame goedere is geneig om meer pryselasties te wees as bederfbare goedere.
- Bv. entstowwe hou lank wat dit elasties maak.

Handelsmerkgewing/Bemarking

- Meer bemarking en handelsmerkgewing maak die produk meer onelasties.
- Bv. wêreldwye dekking van verskillende entstowwe maak dit meer onelasties.

Komplimente

- 'n Produk of diens met baie komplimente is geneig om meer prysonelasties te wees vergeleke met 'n produk of diens met min of geen komplimente nie.

Definisie van 'n produk

- Hoe meer spesifiek 'n produk omskryf word, hoe meer pryselasties is dit geneig om te wees.

VRAAG 4 KONTemporêRE EKONOMIESE KWESSIES**4.1 4.1.1 SARB**

- Suid-Afrikaanse Reserwebank

FED

- Federale Reserweraad

4.1.2 Onderskei tussen die volgende inflasiebegrippe:

Deflasie: kom voor wanneer pryse van 'n wye verskeidenheid goedere en dienste voortdurend oor 'n lang tydperk daal. **Onder nul**

Disinflasie: 'n Styging in die inflasiekoers teen 'n afnemende koers.

4.1.3 Loonstygings:

- Lone en salarisse is die grootste koste-items van 'n ekonomie en dus enige styging wat deur vakbonde geëis word sal tot kostedrukinflasie lei.

Styging in prys van ingevoerde goedere:

- Hierdie koste-item is veral belangrik in die vervaardigingsektor, byvoorbeeld 'n styging in prys van ingevoerde items soos olie en masjinerie sal die koste van plaaslike produksie laat styg en dus tot prysstygings lei.

Verhoogde wins:

- Wanneer winsmarges styg, lei dit tot 'n styging in die pryse. Dit vind plaas wanneer firmas hul markkrag gebruik om die pryse op te stoot.

Afname in produktiwiteit:

- Wanneer werkers minder produktief raak en steeds dieselfde lone ontvang of lone word verhoog, maar produktiwiteit verbeter nie, sal die produksiekoste styg.

Natuurrampe:

- Natuurrampe soos droogtes en vloede sal produksiekoste laat styg, byvoorbeeld ten tye van droogte sal die prys van vleis styg, aangesien vleis skaarser sal word.

Styging in belasting:

- Belasting wat op goedere en dienste gehef word, bv. BTW en aksynsregte, sal die produksie en produksiekoste laat styg.

4.2 Direkte belasting: 'n belasting wat op die inkomste of kapitaal van 'n individu of besigheid opgelê word.

- Bv. inkomstebelasting – LBS en kapitaalwinstbelasting – SIBW

Indirekte belasting: belasting wat op die verkoop van goedere en dienste opgelê word.

- Bv. BTW, aksynsbelasting en doeaneregte.

4.3 4.3.1 Die aantal eenhede van een land se geldeenheid wat die houer dieselfde koopkrag as een eenheid van 'n ander land se geldeenheid gee.

4.3.2 BRICS-lande

Brasilië, Rusland, Indië, China, Suid-Afrika

Ontwikkelde lande

Switserland, Verenigde State, Verenigde Koninkryk, Suid-Korea, Japan

- 4.3.3
- 'n McDonald's Big Mac burger, wat in ongeveer 120 lande verkoop word, word gebruik om die Big Mac-indeks te skep.
 - Die indeks is gegrond op die prys van die Big Mac oral in die wêreld in vergelyking met die prys in die Verenigde State.
 - Die indeks toon watter geldeenhede onderwaardeer is en watter oorwaardeer is ten opsigte van die VSA-dollar.
 - Dit beteken 'n burger in Suid-Afrika sal \$2,15 kos, wat wys hoe onderwaardeer die Suid-Afrikaanse geldeenheid is in vergelyking met die geldeenhede van die res van die wêreld.

4.4 4.4.1 Mediumtermynbegrotingsbeleidsverklaring (Toespraak)

- 4.4.2
- Persoonlike inkomstebelasting
 - Maatskappybelasting
 - Belasting op Toegevoegde Waarde
 - Doeane en Aksyns
 - Brandstofheffing
 - Sondebelaasting
 - Kapitaalwinstbelasting
- 4.4.3
- Begrotingstekort is wanneer die regering meer spandeer as wat hy in inkomste insamel.
 - Begrotingsurplus is wanneer die regering meer deur inkomste insamel as wat hy spandeer.
- 4.4.4
- Verlangsaming in ekonomiese groei: inperking landswyd het veroorsaak dat produksie afneem.
 - Eise vir ondersteuning van ondernemings in staatsbesit: soos aangedui in Bron 1, Eskom, SAL, ens. wat finansiële hulp van die regering nodig het.
 - Afname in uitvoere.
 - Verlengde tydelike werkgewerverligtingskema (TERS)
 - Stygende skulddienskoste begin om ander besteding te oortref.
 - Afname in belastinginkomste
 - (Enige ander redelike antwoord)
- 4.4.5
- Skuldvlak van BBP is die verhouding van 'n land se staatskuld tot sy bruto binnelandse produk (BBP).
 - Hoe hoër die skuld-tot-BBP-verhouding, hoe minder waarskynlik sal die land sy skuld aan ander lande terugbetaal en hoe hoër sy risiko van wanbetaling.
 - Suid-Afrika se skuldvlak is 81,8% van BBP.
- 4.4.6
- Die staat se skuldvlakke kan ekonomiese stabiliteit beïnvloed. Ja, hulle moet bekommerd wees. Kommer oor die baie hoë skuld-tot-BBP- vlak en buitensporige gevolge vir die sterkte van die geldeenheid in handel, ekonomiese groei en werkloosheid.

VRAAG 5 GEMENGDE VRAE

- 5.1 5.1.1 **A:** 22
- B:** 105
- C:** 30
- D:** 14
- E:** 15
- 5.1.2 Voorbeeld: Water- en Elektrisiteitsrekening styg soos wat meer geproduseer word.
(Enige toepaslike voorbeeld)
- 5.1.3 Marginale koste – is die koste om 'n bykomende eenheid te produseer.
- 5.2 5.2.1 • **Invoervervanging:** goedere wat voorheen ingevoer is, word deur plaaslik vervaardigde goedere vervang wanneer moontlik.
- **Uitvoerbevordering:** enige program of aansporing wat deur die regering verskaf word om firmas aan te moedig om hul uitvoere te verhoog.
- 5.2.2 **Uitvoersubsidies:**
- Die regering kan die motorprodusente van uitvoergoedere 'n sekere bedrag betaal om vir sommige van hul uitgawes te vergoed.
- Belastingkonsessies:**
- Suid-Afrikaanse motorbedryf se produsente kan 'n verlaging in belasting op wins kry en volumes wat uitgevoer word en ook terugbetaling van die belasting wat uitvoerders op hul goedere in die ander land moet betaal.
- Belastingvrye toekennings:**
- Hierdie toekennings kan die motorbedryfuitvoerders vergoed vir die ekstra koste wat hulle in uitvoer aangaan.
- Om markte te identifiseer:**
- Die staat kan aan die motorbedryf inligting gee oor moontlike markte, handelskoue reël en handelsooreenkomste met ander lande aangaan.
- **(Kandidate moet nie maatreëls om invoere te ontmoedig bespreek nie)**
- 5.2.3 • Die grootte van die buitelandse mark is baie groter as ons binnelandse markte, wat ons plaaslike motorbedryf in staat stel om groter hoeveelhede uitset te produseer.
- Meer werk word in die land geskep en ook meer vaste werk kan aangebied word met toenemende geleenthede vir opleiding in die bedryf.
- Ekonomiese groei word bevorder as die BBP styg wanneer produsente in die motorbedryf hul uitset verhoog.
- Uitvoere verdien vir die land buitelandse valuta; dit is 'n inspuiting in die kringloop wat tot die nasionale inkomste bydra.

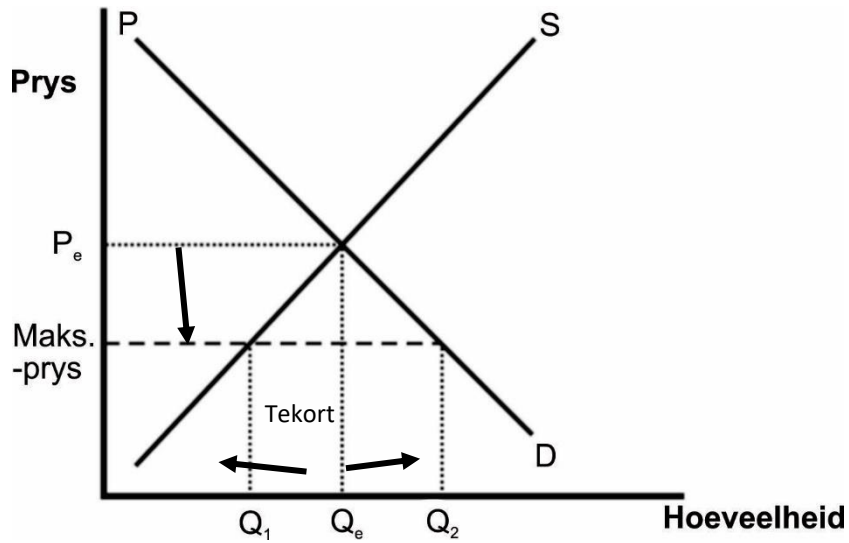
Assesseer:

- As die geldeenheid te sterk is, is Suid-Afrika niemededingend en uitvoerbevordering het geen uitwerking op die ekonomie nie.
- Indien Suid-Afrika se gehalte van produkte laag is, sal dit ook 'n invloed hê as mens uitvoerbevordering toepas.

5.3 Tabel 6: Markmislukkings

Tipe markmislukking	Gevolg van markmislukking	Voorbeeld van staatsingryping
Onvolmaakte mededinging	Monopolieë en oligopolieë beperk voorraad ten einde wins te maksimeer.	Kan deur mededingende beleid reguleer. (Mededingings-kommissie)
Ongelyke verdeling van inkomste	Veroorsaak omdat sommige mense wat gebore word, ryk ouers het en toegang tot 'n goeie opvoeding het en ander nie.	Progressiewe belastingstelsel Minimum loon Maksimum pryse BGSEB
Onbeweeglikheid van die produksiefaktore	Produkiefaktore kan nie van een gebied na 'n ander beweeg nie en wanverhouding van produksiefaktore	Regering kan opleidingskemas bekendstel, vervoer subsidieer.
Openbare goedere	Ondertoeëning van hulpbronne aan die produksie van openbare goedere, met nie-uitsluitbaarheid.	Regering verskaf openbare goedere en betaal daarvoor deur belasting te verhoog.

5.4

Grafiekpuntetoekenning:

- Vraag-/Aanbodetikette
- Maksimumprys duidelik onder markprys aangedui (P_e).
- Tekort op die grafiek aangedui.

AFDELING C**VRAAG 6 DATARESPONS****6.1 6.1.1 Kandidate moet voor- en nadele aandui:****Voordele:**

- Baie werk/poste sal geskep word indien in die land van oorsprong geproduseer word.
- Ekonomiese groei neem toe, hoër produksie.
- Betalingsbalans (BB) sal verbeter as daar meer uitvoere is.
- Wedersydse handel bring beter gehalte en meer verskeidenheid in die land.

Nadele:

- Hang af van wat die armer land uitvoer, as dit grondstowwe is, word die land van oorsprong armer gelaat. (Uitbuiting)
- Plaaslike jong industrieë kan blootgestel word en gedwing word om te sluit.
- Kan tot storting lei
- Byvoorbeeld, die armer land sal baie ryker wees as hy skoene in plaas van leer uitvoer.

(Enige ander toepaslike antwoord)

6.1.2 Vlakke van inkomste verskil van land tot land:

Hoër inkomste het 'n verandering in behoeftes tot gevolg, veral vir luukse produkte.

Verbruikersvoorkeure en verandering in smaak:

Mense word elke dag aan al hoe meer produkte blootgestel.

Godsdiens-, kulturele en sosiale leefstyle verskil van een land tot 'n ander:

Dit beïnvloed die vraag na sekere produkte.

Ontwikkeling van kommunikasie en vervoer:

Lande en produkte is binne bereik van mekaar.

Verskillende vlakke van ekonomiese ontwikkeling:

Arm lande sal 'n vraag na basiese voedsel hê en ryk lande na luukshede.

Natuurlike hulpbronne en produkte verskil van land tot land.

Lande voer in wat hulle nie het nie en voer uit wat hulle wel het.

Styging in bevolking en hul inkomste:

Vraag en behoeftes verander – lande kan nie in die behoefte voorsien nie.

Natuurlike hulpbronne is nie gelyk verdeel nie:

Bv. SA se minerale rykdom stel ons in staat om goedkoper te vervaardig om uit te voer.

Klimaatstoestande verskil van een land tot 'n ander:

Sommige produkte kan goedkoper vervaardig word as in ander lande, bv. koffie in Brasilië.

Arbeidshulpbronne:

Gehalte, hoeveelheid en koste verskil tussen lande, bv. arbeidsaanbod in Maleisië is hoog en koste is laag. Ander lande het hoë vlakke arbeidsofistikasie – meer produktief.

Tegnologie & Spesialisering:

Sommige lande het toegang tot tegnologiese hulpbronne om teen lae koste te produseer. Japan spesialiseer in elektroniese toerusting, produseer in grootmaat en verkoop teen laer pryse.

Toegang tot kapitaal verskil:

Sommige lande het meer kapitaal en kan beter en goedkoper produkte vervaardig.

6.2 6.2.1 Is die persentasie/koers van werklose werkers in die arbeidsmag.

6.2.2 Streng/Amptelike werkloosheid:

- beskou 'n persoon as werkloos net as hulle aktief stappe gedoen het om werk te soek.

Uitgebreide werkloosheid:

- werklose persoon wat aktief vir werk soek of nie.

- 6.2.3 • Die amptelike werkloosheidskoers sluit die mense in wat aktief vir 'n werk soek.
- Gedurende inperking was daar geen beweging nie, dus kon mense nie vir werk soek nie en besighede was toe.
 - Die beduidende verandering in die getal persone in hierdie twee kategorieë het tot 'n aansienlike afname gelei van 6,8 persentasiepunte in die amptelike werkloosheidskoers van 30,1% in kwartaal 1:2020 tot 23,3% in kwartaal 2:2020.

- 6.2.4 • Ja, hul behoort bekommerd te wees, SA se werkloosheidsyfer is baie hoog, aangesien dit nou op 2,5 miljoen staan.
- Ontmoedigde mense wat opgehou het om vir werk te soek.
 - Negatief omdat streng omskrywing ontmoedigde werksoekers ignoreer en dit word nie in die werkloosheidsyfers weerspieël nie.

6.3 6.3.1 Suid-Afrika se lopende rekening is in 'n tekort vir K2:2020 en in 'n surplus vir K3:2020.

6.3.2 Handel in goedere/Uit- en invoere:

- Die land se in- en uitvoere.
- Wanneer 'n land goedere uitvoer, vra die buitelanders die plaaslike geldeenheid en verkoop hul eie geldeenheid. Dit word as 'n plus op die betalingsbalans aangedui.
- Wanneer 'n land goedere invoer, verkoop die mense van daardie land hul eie geldeenheid en koop die buitelandse geldeenheid. Dit word as 'n minus op die betalingsbalans aangedui.

Handel in dienste/Diensontvangste en Diensbetalings:

- Lande kan dienste in- en uitvoer.
- Byvoorbeeld, 'n toeris van Duitsland verkoop euro's en koop rande om vir 'n verskeidenheid dienste te betaal, soos verblyf, vervoer, etes, ens.
- Ander dienste kan versekering en verskeping wees.

Primêre inkomstevloei/Inkomste-ontvangste en Inkomstebetalings:

- Die betalings ten opsigte van rente en dividende wat tussen burgers en firmas in verskillende lande gemaak word.
- Byvoorbeeld, 'n Britse burger besit aandele in 'n Suid-Afrikaanse maatskappy en het geld wat in 'n Suid-Afrikaanse bankrekening gedeponeer is.
- Elke jaar ontvang sy dividende en rente van hierdie Suid-Afrikaanse bates.
- Primêre inkomste-invloei word as 'n plus op die betalingsbalans-rekening aangeteken en primêre inkomste-uitvloei word as 'n minus aangeteken.

Lopende oordragte:

- Oordragbetalings, soos pensioene, toekennings en geskenke.
- Byvoorbeeld, 'n Suid-Afrikaanse pensioenaris wat in die VSA bly sal steeds sy/haar pensioen ontvang.
- Die pensioengeld moet van Suid-Afrika na die VSA gestuur word; rande moet verkoop word om VSA-dollars te koop.

Totaal: 300 punte